

Vlaanderen
verbinding werkt

De stap naar duurzaam tuinieren

STARTEN MET EEN MOESTUIN deel 1 door Guy De Kinder

Zelf groenten en kruiden kweken is weer hip!

Grondvoorbereiding, vruchtafwisseling, bemesting en aanbevolen gereedschap & teelten.

Filmpje Tuinhier:
Klik op de link, om af te spelen en het geluid te testen!

MOESTUINWIJZER

Foto film (2') op youtube (zonder geluid)

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be Email: gdekinder@gmail.com

Guy De Kinder - www.houtwal.be

1

OVERZICHT deel 1

- Grondvoorbereiding.
Vruchtafwisseling.
Oriëntatie
- Bemesten en bekalken.
Aanbevolen gereedschap
- Gemakkelijke teelten

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

2

Grondvoorbereiding en planning 1

- Welke grondsoort?
- Natte, droge of matig vochtige grond?
- Vorige teelten? Vruchtafwisseling?
- Onkruidvrij maken?
- Zon** of halfschaduw?
- Voldoende organische stof (humus)?
- Beddenteelt** met graspaden (breedte 30-50 cm)

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

3

Grondvoorbereiding en planning 2

Grondsoorten.

ZANDGROND:

- Voordelen**
 - warmt snel op.
 - Ideaal voor vroege teelten
 - Ideaal voor aspergeteelt, wortels, bataat, pastinaak, schorseneer en yacon.
- Nadelen:**
 - Droogtegevoelig
 - Meer bijmesten
 - Verbeteren met bentoniet, compost, digestaat, ...

Tip! Moestuiniwijzer pg 9

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

4

Grondvoorbereiding en planning 3

Grondsoorten.

Tip! Moestuiniwijzer pg 10

KLEIGROND (ZWARE GROND):

- Voordelen:**
 - Houdt veel voedingsstoffen en water vast.
 - Weinig of niet bijmesten
 - Weinig droogtegevoelig
 - Iets grotere oogst dan op zandgrond
 - Groenten bewaren beter
- Nadelen:**
 - Niet voor vroege teelten
 - Minder geschikt voor wortelgewassen: wortels, asperges, pastinaak,
 - Verbeteren met compost, lavagruis, zand en mulch.

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

5

Wat doe je met leemgrond?

- Niet te vroeg starten** met zaaien of planten
- Bij voorkeur "**voor-gezaaide**" of gekochte planten gebruiken
- Zaaivoortjes afdekken met mengsel van zand en (oude) potgrond
- Grondverbetering** met lavagruis
- Wortelgewassen gaan moeilijk. Kies voor rassen met een korte, stompe wortel.
- Kies voor **plantbedden** van max 120 cm breedte.
- Zandleem** is ideaal voor de moestuin

Tip! Moestuiniwijzer pg 11

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

6

Grondvoorbereiding & planning 5

Grondvochtigheid?

■ Droge grond:

- Meestal zandgrond

■ Verbeteren met:

- veel organische stof (humus):
 - Stalmest
 - Compost, gedroogde digestaat, champost
 - Champignonmest
- Mulchen
- bentoniet

Tip! Humus → Moestuinwijzer pg 12

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

7

Grondvoorbereiding & planning 6

Grondvochtigheid?

■ Natte grond:

- Meestal kleigrond
- Ook laag gelegen perceel
- Bij voorkeur ontwateren:
 - drainage,
 - Ontwateringsgrachten, wadi
 - Beddenteelt (1,20m)
- Verbeteren:
 - Lavagruis, zand, mulchen, ...

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

8

Grondvoorbereiding & planning 7

Grondvochtigheid.

■ Ideale moestuingrond?

- Matig vochtig
- Met voldoende organische stof (humus)

Tip bodemverbetering!
Moestuinwijzer pg 12-13

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

9

Grondvoorbereiding: vorige teelten 1

Vruchtafwisseling!

■ Om bodemmoeheid te voorkomen:

- Schimmels
- Aaltjes
- Insectenschade
- Zwarte braak

■ Wissel af met een andere plantensoort (andere plantenfamilie) → vruchtafwisseling

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

10

Grondvoorbereiding: vorige teelten 2

Vruchtafwisseling is zeer belangrijk bij:

- Koolgewassen: kolen, radijzen, rucola
- Aardappels, schorseneren, tomaten
- Aardbeien
- Boontjes en erwten
- Knolselder

Tip! Vruchtwisseling → Moestuinwijzer pg 38

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

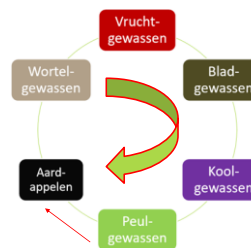
www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

11

Grondvoorbereiding: vruchtafwisseling.

- **Vruchtgroenten:** paprika, tomaten, ...
- **Bladgewassen:** sla, andijvie, suikerij, ...
- **Koolgewassen:** Bloemkolen, broccoli, spruiten, witte- en rode kool, radijzen, rucola, ...
- **Peulen:** erwten, bonen
- **Aardappels.** Plaagtolerant: Vitabella *, Alouette *, Connect en Carolus.
- **Wortelgewassen:** wortels, bataat, schorseneer, pastinaak, yacon
- 6de perceel: vaste groenten (rabarber, asperges, aardpeer)

Alle Pesticiden Kunnen Beter Vermeden Worden

View Tuinhier - Woodrow Wilsonplein 2 - 9000 Gent

www.tuinhier.be

Guy De Kinder - www.houtwal.be

12

Oriëntatie moestuin

- Bij voorkeur **zuidelijk gericht**. (Min 6 uur zon)
- Liefst **geen schaduw** van bomen
- Indien minder dan 6 u zon, dan is het nog goed voor rabarber
- De zuidwestkant van de tuin liefst open
- Koude wind van noorden en oosten afgeschermd met lage struiken, bomen of tuinhuis. [Leestip](#) (vmm).
- Rijen bij voorkeur noord-zuid gericht

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

13

Hoe groot moet een moestuin zijn?

- Om te starten best niet te groot vb 3,6 m² of 10 m²
- Wil je een gans jaar uw eigen groenten? Dan 30 tot 40 m²/persoon

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

14

Grondvoorbereiding: onkruidvrij maken 1

Wortelonkruiden

- Kweekgras
- Distels
- Heermoes paardenstaart
- Paardenbloemen
- Zevenblad, zuring
- Met de wortel verwijderen!
- Gebruik een riek, speciaal mes, u-schoffelhak, onkruidstekers, ...

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

15

Grondvoorbereiding: onkruidvrij maken 2

Zaadonkruiden (Eenjarige onkruiden):

- Kleine brandnetel
- Vogelmuur
- Herderstasje, springkruid
- Grassen
- Afmaaien en onderspitten ofwel bij elkaar harken
- Kippen en/of ganzen

TiP! Onkruidbeheersing → Moestuiniwijzer pg 33

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

16

Grondvoorbereiding: onkruidvrij maken 3

Goede onkruid onderdrukking met hakvruchten:

- Aardappels
- Pompoenen
- Courgettes
- Rode biet en chioggia biet
- (Koolgewassen)
- (Snijrogge en Japanse haver → groenbemester)

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

17

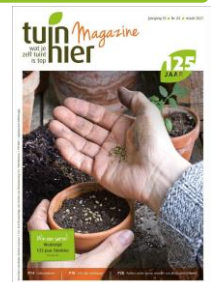
Nog geen lid van Tuinhier?

KORTE PAUZE?

Word ook lid!

- Maandelijkse TuinMagazine
- Voordelen met lidkaart
- Inschrijven bij uw **lokale vereniging** of ...

<http://www.tuinhier.be/nl/lid-worden?>

View Tuinhier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

tuin
hier

18

Grondvoorbereiding: bodemverbetering 1

Voordelen van extra humus:

- Beter bodemleven
- Vocht en mineralen worden vastgehouden
- Betere structuur (verhouding lucht & water). Natte grond wordt droger.
- Evenwichtige (sterkere) groei
- Minder problemen met schadelijke bodemschimmels.

Tip! Compost → Moestuiniwijzer pg 18

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

19

Grondvoorbereiding: bodemverbetering 2

Nadelen van extra humus:

- **Niet gewenst voor** witloof, boontjes, wortels, pastinaak en schorseneren!
- Regelmatig aanvullen
- Verteert snel op zandgrond.
- Vraagt meer werk om te verdelen.
- Laag gehalte aan voedende bestanddelen (NPK).

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

20

Grondvoorbereiding: bodemverbetering 3

Waarmee?

- Stalmest (verteerde-)
- Champignonmest, champost
- GFT- compost, gedroogde digestaat
- Vivimus, Actisol (bodemverbeteraar voor groenten)
- Mulchen met stro (muizen?!)
- **Groenbemesters:** snijrogge, phacelia, bladrammenas, gele mosterd, Japanse haver, ...

Tip! Groenbemesters → Moestuiniwijzer pg 15 en 20

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

21

Grondvoorbereiding: bodemverbetering 4

Stikstofrijke meststoffen:

- Kippenmest, duivenmest, brandnetelgier
- Nuttig voor bladgewassen: spinazie, snijbiet, sla.
- **Nadelen:**
 - Bevatten teveel zouten
 - Gemakkelijk verbranding
 - Te sterke groei → meer bladluizen!

Guy De Kinder – www.houtwal.be

Tip! Stikstof → Moestuiniwijzer pg 15

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

22

Grondvoorbereiding: bodemverbetering 5

Kaliumrijke meststoffen:

- Patentkali (30% K, 10% Mg, S en Ca) en Vinasse kalium (38% K), biologisch.
- Nuttig voor vruchtgewassen, wortelgewassen en aardappelen.
- Voordelen:
 - Betere bestand tegen droogte en schimmels
 - Betere weerstand tegen de vorst
 - Betere smaak en kleuring

Tip! Kalium → Moestuiniwijzer pg 15

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

23

Grondvoorbereiding: samengestelde meststoffen 1

Organische meststoffen:

- Gedroogd koemest
- Viano
- Vismee, beendermeel, bloedmeel, ...
- ! Lage hoeveelheid voedingsstoffen.
- ! Bij voorkeur kort voor het planten door de grond mengen.

Tip! Soorten meststoffen → Moestuiniwijzer pg 16

View Tuin hier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinhier.be

24

Grondvoorbereiding: bekalken grond 1

Belang van kalk?

- Regelt de zuurtegraad (pH) van de grond
- Belangrijk voor de opname van voedingsstoffen
- Invloed op de ziektegevoeligheid.
- De meeste gronden verzuren
- Neutrale tot **hoge pH** (6,5-7): koolgewassen
→ minder knolvoet!
- Lichtzure grond: aardbeien, aardappels ?!

Tip! Zuurtegraad grond → Moestuinwijzer pg 23

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

25

Grondvoorbereiding: bekalken grond 2

Wanneer strooien?

- pH meten of laten meten.
- Op vochtige grond strooien.
- Bij windstil weer
- Voor de grondbewerkingen
- Op zware grond in november-december
- Op lichte gronden januari-februari (dec).
- Geen kalk strooien voor aardappels!

Tip! Wanneer en hoeveel kalk? → Moestuinwijzer pg 23

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

Guy De Kinder – www.houtwal.be

26

Grondvoorbereiding: bekalken grond 3

Soorten kalk?

- Kalkmergel,
- Dolomiet (magnesiumkalk)
- Zeewierenkalk** (algenkalk), (basalt/lavameel)
- Houtasse (ook kalium)

Poeder- of korrelkalk?

- Poederkalk:
 - Werkt sneller op de grond in.
 - Kan stuiven
- Korrelkalk:
 - Werkt trager
 - Stuift niet
 - Gemakkelijk te verdelen

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

27

Grondvoorbereiding: dosering meststoffen

Niets of zeer weinig:

- Struikbonen, staakbonen, tuinbonen (labbonen)
- Witloof (voedselarme grond!)
- Suikerij of groenlof
- Aardbeien (verteerde mest voor het planten)
- Asperges (verteerde mest voor planten)

Veel meststoffen:

- Tomaten, aardappels, rode biet (weinig N en veel K.),
- Koolgewassen, rucola en prei
- Spinazie, snijbiet (veel N.)
- Courgettes, pompoenen (Zoutgevoelig bij het zaaien)

Tip! Bijmesten → Moestuinwijzer pg 17

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

28

Nodige gereedschappen

Zeker nodig:

- Spade, spitriek of woelvork
- Hak of schopfel (**u-schoffel**) en hark
- Tuinkoord

Handig als je het ook hebt:

- Plantschopje
- Gieter
- Onkruidstekers** (paardenbloemen, distels, ...)
- Cultivator
- Insectengaas en elektriciteitsbuizen
- Snoeischaar en mes

Tip! Tuingereedschap → Moestuinwijzer pg 46

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

29

Gemakkelijke teelten

- Erwten en **tuinbonen**: zaai feb/maart
- Radizzen: zaai maart-mei
- Rucola/notensla en landkers: zaai mrt-aug.
- Struikbonen, staakbonen: zaai mei-juli
- Courgette, pompoen: zaai mei (juni)
- Rode & chioggia bieten: zaai mei-juli
- Nieuw-Zeelandse spinazie: zaai mei
- Sla: zaai april - augustus
- Schorseneren: zaai april-mei
- Snijbiet/warmoes**: zaai april-aug.
- Stengelajun: zaai: april - juni
- Suikerij of groenlof: zaai 20 juni-15 juli.
- Suikermaïs: zaai mei

Doorlevende groenten:

- Aardbei
- Aardpeer
- Asperge
- rabarber

Guy De Kinder – www.houtwal.be

View Tuinier – Woodrow Wilsonplein 2 – 9000 Gent

www.tuinier.be

tuin
hier

30

Vragen?

Deel 1.

- Grondvoorbereiding: grondsoorten, vruchtafwisseling
- Bemesting en bekalking van de moestuin.

Deel 2

- Zaaien
- Planten
- Combinatieteelten
- Moeilijke teelten

Nuttige weblinks:

- Groente en fruit Encyclopedie en de moestuinwijzer (TH Oudenburg)
- Website: www.houtwal.be en fruitabc.blogspot.be
- Nieuwsbrief [downloaden](#) en [inschrijven](#).
- Sociale media: (**Facebook, ...**): [FB \(Fruitlefhebbers\)](#), [FB Tuinhier](#), [FB-Tuinhier Prov.O.Vl.](#) en [twitter](#)

Samenvatting

Guy De Kinder — www.houtwal.be

Vzw Tuinhier — Woodrow Wilsonplein 2 — 9000 Gent www.tuinhier.be

31

Vlaanderen
verbeelding werkt

Slot: meer info nodig?

- Groente en fruit Encyclopedie
- Website: www.houtwal.be en fruitabc.blogspot.be
- Nieuwsbrief [downloaden](#) en [inschrijven](#).
- Sociale media: (**Facebook, ...**): [FB \(Fruitlefhebbers\)](#), [FB Tuinhier](#), [FB-Tuinhier Prov.O.Vl.](#) en [twitter](#)

Nog vragen?

Bedankt voor de aandacht!

Samenvatting

Guy De Kinder — www.houtwal.be

Vzw Tuinhier — Woodrow Wilsonplein 2 — 9000 Gent www.tuinhier.be

32